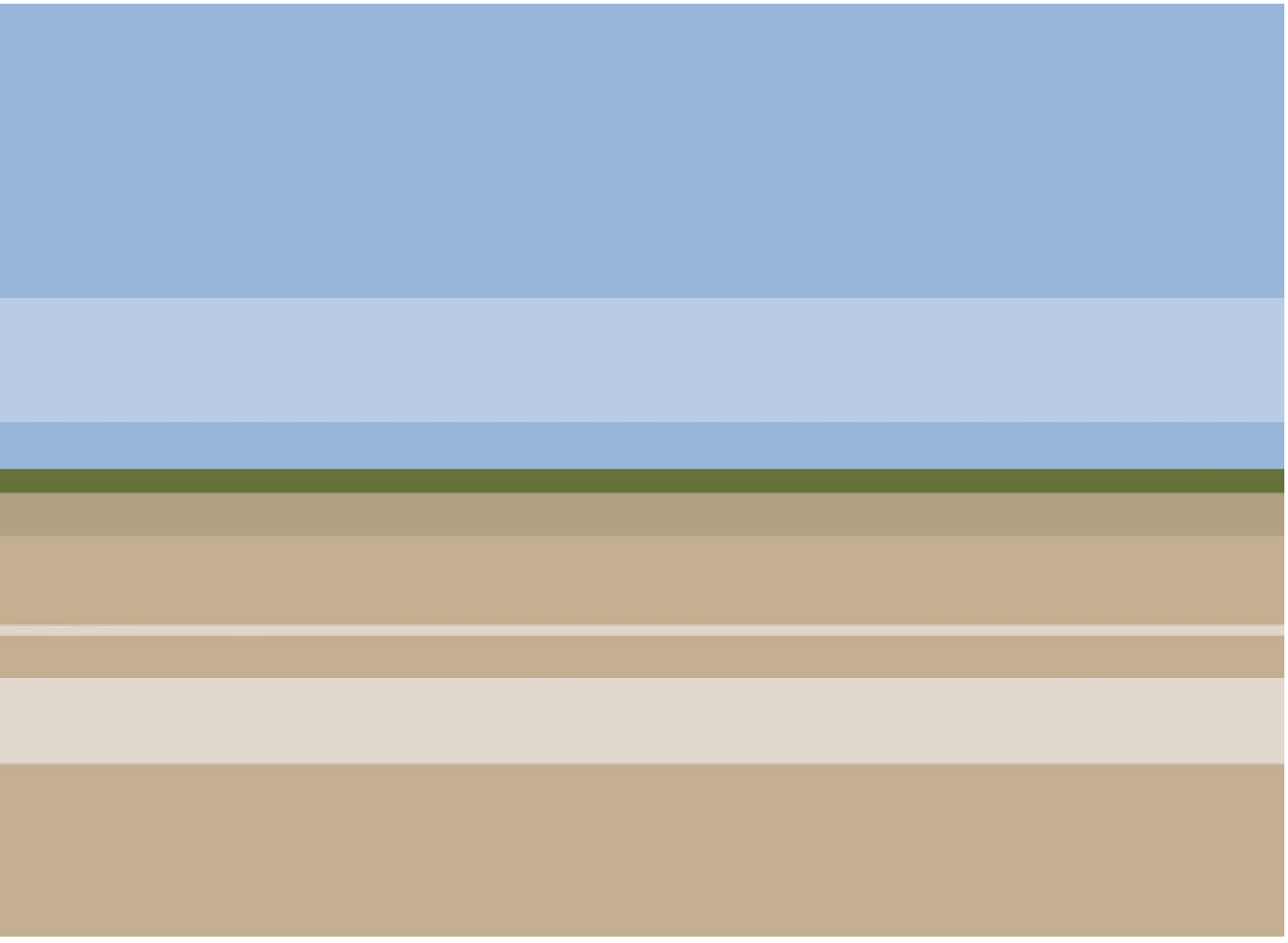
Gemeente Texel

.txl

Uitvoeringsprogramma Werk en Zekerheid, inclusief inburgering

2022-2023

Behorend bij de visie 'Wij zijn Texel: Gezond en Sociaal'

Afdeling Sociaal Domein
December 2021
Zaaknummer 3072168

Uitvoeringsprogramma werk en zekerheid, inclusief inburgering 2022 en 2023

Aanleiding

Texel kent een bloeiend en gezonde beroepsbevolking, maar niet iedereen redt zichzelf. Voor diegenen die te weinig middelen hebben of ongewild aan de kant staan maakt de gemeente Texel zich sterk. De Bolder staat voor een steeds grotere uitdaging om een economisch duurzame beschutte werkvoorziening te bieden voor haar medewerkers.

Daarnaast zijn er diverse landelijke ontwikkelingen die ook op Texel relevant zijn. Zo heeft de Corona-pandemie (o.a.) financieel en sociaal veel impact gehad op inwoners en de samenleving. Schulden zijn een katalysator voor problemen in het gezin, op het gebied van gezondheid en participatie[1], juist nu is schuldpreventie en -hulpverlening ontzettend belangrijk. Vanaf 2022 is de gemeente verantwoordelijk voor de nieuwe wet inburgering. Er staan (wets)wijzigingen op stapel vanuit het 'Breed offensief'[2] om mensen met een beperking aan het werk te krijgen en te houden. Daar komt bij dat er landelijk en regionaal meer wordt gestuurd op harmonisering van de werkgeversdienstverlening, waardoor er minder ruimte komt voor afwijkende regelingen en dienstverlening vanuit de gemeente richting werkgevers.

Hierop aansluitend zijn vanuit de evaluatie van het voorgaande beleid (bijgevoegd bij de visie sociaal domein domein 'Wij zijn Texel: gezond en sociaal' dd. feb '21) de volgende aandachtspunten meegegeven: 1. Verder doorbreken van het taboe rond geldzorgen en schulden. 2. De Bolder als gezond en breed leer-werkbedrijf voor alle Texelaars die een steuntje in de rug nodig hebben. 3. Aandacht voor voldoende toegevoegde waarde van (boven)regionale samenwerking voor werkgevers en werknemers op Texel.

Vanuit deze achtergrond is de visie sociaal domein opgesteld, met daarin opgaven voor het terrein werk en zekerheid. Met dit uitvoeringsprogramma wordt de visie geconcretiseerd. Dit uitvoeringsprogramma is tot stand gekomen na diverse brainstormbijeenkomsten en een verdiepingssessie met externe partners.

Opgave en doelen

Dit uitvoeringsprogramma richt zich op het realiseren van de volgende opgaven uit de visie sociaal domein 'Wij zijn Texel: gezond en sociaal' dd. feb '21):

- Texelaars dragen binnen hun mogelijkheden bij aan de maatschappij
- Onze samenleving biedt ruimte aan iedereen om mee te doen
- Inwoners zijn zoveel mogelijk financieel zelfredzaam

Met als doelstelling dat de gemeentelijke inzet zich erop richt dat iedereen die dat wil kan meedoen in de maatschappij en in zijn eigen onderhoud kan voorzien. Daarvoor zetten we ons in voor mensen die nu niet participeren, en dat wel willen. Participatie gaat om meedoen, om sociale participatie en participatie in het arbeidsproces.

Waarom vinden we dat belangrijk?

Veel maatschappelijk partners hebben meegedacht over de belangrijkste waarden die we nastreven en de focuspunten voor de komende jaren. Voor werk, zekerheid en inburgering zijn de volgende waarden meegegeven door deze partners, die verder uitgewerkt worden in dit uitvoeringsprogramma:

1. Texel is een inclusieve samenleving, met gelijke kansen voor iedereen.

[1] Zo is recent ook door het CPB de relatie tussen schuld en zorggebruik bevestigd[1].
[2] Een breed offensief | Werken met arbeidsbeperking | Rijksoverheid.nl

- Inwoners en organisaties staan open voor iedereen, ongeacht (sociale) afkomst, beperking, geaardheid.
- Iedereen krijgt de kans om mee te doen- en bij te dragen aan de samenleving en in het arbeidsproces.

2. We ondersteunen mensen die nu niet participeren.
    - Daarbij is onze dienstverlening laagdrempelig, outreachend en toegankelijk. Er is ruimte en tijd voor begeleiding.
3. Hierbij krijgt iedereen de ondersteuning die hij nodig heeft, dus dit doen we op basis van maatwerk.
    - We luisteren echt naar inwoners die hulp nodig hebben. Daarbij krijgen ze de ondersteuning die voor hen nodig is, de tijd en begeleiding om ervoor te zorgen dat iemand zelf zijn rol in de samenleving kan innemen.
    - Werkgevers krijgen de ondersteuning die nodig is om hierin hun rol te kunnen vervullen
    - We richten ons op een duurzame oplossing voor inwoner en werkgever.
4. De Bolder biedt een veilige en herkenbare beschutte werkomgeving voor Texelaars met een afstand tot de arbeidsmarkt, waar zij kunnen meedoen en zich ontwikkelen.

Hoe gaan we hiermee aan de slag?

Naast de reguliere taken[3], gaan we in 2022 en 2023 met 2 acties aan de slag.

- Actie 1: Inwoners en werkgevers worden gefaciliteerd bij participatie. Hiervoor wordt onderzocht wat de voorwaarden en consequenties zijn wanneer De Bolder zich ontwikkelt van breed leer-werkbedrijf naar een kleiner beschut werkbedrijf en alle andere dienstverlening op het gebied van re-integratie en participatie vanuit een andere samenwerkingsvorm wordt opgepakt.
- Actie 2: Inwoners worden ondersteund bij financieel rondkomen en het voorkomen van schulden.

Actie 1 Inwoners en werkgevers worden gefaciliteerd bij participatie. Hiervoor wordt onderzocht wat de voorwaarden en consequenties zijn wanneer De Bolder zich ontwikkelt van breed leer-werkbedrijf naar een kleiner beschut werkbedrijf en alle andere dienstverlening op het gebied van re-integratie en participatie vanuit een andere samenwerkingsvorm wordt opgepakt.

Het onderzoek wordt gericht op het volgende toekomstbeeld:

- Iedere inwoner die - om wat voor reden dan ook - ondersteuning nodig heeft bij het invullen van een zinvol en waardevol bestaan, kan terecht bij een ‘Huis van ontwikkeling’ (werknaam) voor een (levens)traject. Hierin wordt maatwerk geleverd. Daarmee werken we aan de inclusieve samenleving.
- Voor de toekomst van De Bolder betekent dit dat werkbedrijf De Bolder de focus legt op het creëren van een veilige beschutte werkplek voor wie dat nodig heeft en de huidige WSW groep. Daarbij verlegt De Bolder inhoudelijk haar focus van productie naar meer dienstverlening.

Wat dit zou kunnen betekenen voor de bedrijfsmatige kant van de huidige Bolder (structuur, begroting etc.) wordt in dit onderzoek verder uitgewerkt. Dit geldt ook voor het te ontwikkelen ‘huis van ontwikkeling’. Hiervoor wordt externe procesbegeleiding en organisatieadvies gevraagd.

Uiterlijk eind 2022 is duidelijk wat de voorwaarden en consequenties zijn wanneer de dienstverlening rond participatie op deze manier wordt ingericht. En op welke wijze maximaal aan de opgave en doelen uit dit uitvoeringsprogramma kan worden gewerkt. Onderdeel van dit onderzoek is de vraag welke rol het huidige

[3] taken als re-integratie, inburgering, schuldhulpverlening en beschut werk. Zie voor een beschrijving van waar de gemeente zich structureel op richt bijlage 1.

leer- werkbedrijf De Bolder, het Sociaal Team en andere partners hierin hebben en volgens welke structuur dit kan worden ingericht. Bij de nadere uitwerking van dit voorstel moet onder andere rekening gehouden met de financiële-, personele-, organisatorische en juridische consequenties, risico's en de beheersmaatregelen daarop. Als onderzoeksresultaat wordt advies gegeven over deze voorwaarden en consequenties, de samenwerking(svorm), bedrijfsvoering, de belangrijkste werkafspraken en processen.

Kritische succesfactoren hierbij zijn:
Inwoners worden beter gefaciliteerd
De dienstverlening richt zich op duurzame participatie en er is aandacht voor nazorg als een inwoner een baan vindt of anders participeert.
Inwoners houden zelf de regie, tenzij ze een stukje hiervan willen delen.

Werkgevers worden beter gefaciliteerd, met speciale aandacht voor kleine werkgevers
De belangrijkste aandachtspunten hierbij zijn communicatie en het beter ontzorgen van werkgevers. Onder andere t.a.v. de begeleiding, coaching on the job, en verminderen van administratieve lasten.

De dienstverlening is laagdrempelig en positief
De professionals staan in de Texelse samenleving, zijn toegankelijk, wendbaar en outreachend. Voor alle vragen over participatie en ontwikkeling. Alle inwoners worden vanuit het gedachtengoed van positieve gezondheid benaderd. Dit geldt in het bijzonder ook voor mensen die niet mee lijken te werken aan de re-integratie vanuit de bijstand.

Ook de sociale participatie kan worden gefaciliteerd, dat komt verder terug in het 'uitvoeringsprogramma maatschappelijke ontwikkeling en meedoen'.

Verantwoordelijkheden en samenwerking
Er wordt een extern procesbegeleider ingezet om deze actie te begeleiden. Hierin wordt de tijd genomen om samen met in- en externe partners de voorgenomen richting en de voorwaarden en consequenties daarvan nader uit te werken. Daarbij wordt de samenwerking met maatschappelijk partners het aandachtspunt.
In een projectplan zullen de verantwoordelijkheden en projectstructuur beschreven worden.

De Bolder
Wanneer in samenwerking met De Bolder een Huis van ontwikkeling wordt opgericht, heeft dit betekenis voor de huidige bedrijfsvoering van De Bolder. De Bolder verandert van een breder leer-werkbedrijf naar een kleiner werkbedrijf, voornamelijk gericht op beschut werken en beschut leren. De Bolder verandert van een kapitaal intensieve productieomgeving naar een dienstgerichte organisatie waarbij werken en leren in een beschutte omgeving centraal staat. Werkbedrijf De Bolder blijft nauw samenwerken met en gebruik maken van de diensten van het 'Huis van ontwikkeling'.

Zie voor een uitgebreidere toelichting over de aanleiding en de onderzoeksrichting voor de toekomst van De Bolder en het concept 'Huis van Ontwikkeling' het memo 'Toekomstscenario De Bolder'.

Wanneer wordt deze actie opgepakt?
Deze actie wordt na vaststelling van dit uitvoeringsprogramma direct opgestart. Eind 2022 zijn de onderzoeksresultaten bekend. Begin 2023 zal de raad over de ontwikkelingen worden geïnformeerd. Na besluitvorming over de toekomst van De Bolder zal het voorstel worden geïmplementeerd.

Wanneer is dit programma geslaagd?
Deze actie is geslaagd als duidelijk is wat de voorwaarden en consequenties zijn van de inhoudelijke richting - De Bolder als werkbedrijf voor beschut werken en het 'Huis van ontwikkeling' voor andere dienstverlening bij participatie. En dat er een voorstel is voor de inrichting van de dienstverlening bij participatie dat gedragen wordt door de verschillende relevante partners. Met als uiteindelijk doel dat iedere inwoner op Texel die om wat voor reden dan ook ondersteuning nodig heeft bij het invullen van een zinvol en waardevol

bestaan, terecht kan bij dit ‘Huis van ontwikkeling’ voor een (levens)traject en er een veilige, duurzame mogelijkheid is om beschut werk aan te bieden voor Texelaars die dit nodig hebben.
In de jaren na 2022 zal door middel van kwalitatieve analyse gekeken worden of er inderdaad volgens deze bedoeling gewerkt wordt en of er bijsturing nodig is.

Actie 2. Inwoners worden ondersteund bij financieel rondkomen en het voorkomen van schulden.

Inwoners met schulden of weinig financiële middelen om rond te komen worden hierdoor beperkt in hun denkkracht en hun mogelijkheden om te participeren. Om dit te compenseren of zelfs op te lossen wordt op verschillende manieren aandacht gegeven aan preventie en voorlichting. Er bestaat nog steeds een groot taboe rond het vragen van hulp bij rondkomen en schulden. Terwijl het zetten van de eerste stap - hulpvragen – zo belangrijk is om (grotere) problemen te voorkomen. Daarom zetten we in op vroegsignalering van problemen bij rondkomen en schulden, outreachend werken, inwoners voorlichten en te motiveren om in gesprek te gaan als ze het financieel (even) moeilijk hebben.
Dit doen we door:

a. Een extra boost te geven aan de communicatie over hulp bij rondkomen en schulden
b. Te werken met ambassadeurs, die laagdrempelig het gesprek kunnen voeren, en contactpersoon kunnen zijn voor mensen met vragen over rondkomen en schulden. Zo kunnen ze mensen bereiken die niet zomaar naar het Sociaal Team gaan. Met als belangrijk nevendoel dat het taboe rond schulden wordt doorbroken.
c. Om inwoners met een minimuminkomen zoveel mogelijk te ondersteunen worden verordeningen en beleidsregels aangepast t.a.v. in elk geval giften in de bijstand, verhogen studiekostentoeslag en kwijtschelding gemeentelijke heffingen.

Verantwoordelijkheden en samenwerking
Voor deze acties is de gemeente (het Sociaal Team) in eerste instantie verantwoordelijk. Deze verantwoordelijkheid wordt gedeeld met maatschappelijk partners, zoals Stichting Texels Welzijn, Young4Ever, Stichting Kerken en Minima, Vluchtelingenwerk, Voedselbank en De Bolder. Daarnaast zullen ook verenigingen, scholen, huisartsen en andere partners betrokken worden.

Wanneer wordt deze actie opgepakt?
Deze actie wordt vanaf 2022 opgepakt. Na vaststelling van dit uitvoeringsprogramma kan gestart worden met de extra communicatie-boost. In dialoog met de nieuwe gemeenteraad wordt in 2022 besproken welke ondersteuning wordt gegeven aan mensen met een minimuminkomen, resulterend in nieuwe beleidsregels en verordening. De voorbereidingen voor het werken met ambassadeurs wordt in het najaar van 2022 opgepakt. Waarna dit in 2023 geborgd wordt en aandacht blijft krijgen.

Wanneer is dit programma geslaagd?
Deze actie is geslaagd wanneer we a) een groot bereik hebben van onze voorlichtingsactiviteiten en we b) ambassadeurs hebben die dit thema bespreekbaar maken en zich inzetten voor de inwoners die het nodig hebben. Zodra c) de nieuwe verordening en beleidsregels zijn vastgesteld is het derde onderdeel van deze actie geslaagd.
Begin 2023 en 2024 wordt gekeken of deze acties ook het gewenste effect hebben door middel van kwalitatieve analyse.

Wat is het benodigde budget?

Voor de externe procesbegeleiding en organisatieadvies voor actie 1 is incidenteel € 75.000 nodig. Hierna zal duidelijk worden welke - eventuele extra - incidentele en structurele middelen nodig zijn.

Voor een extra boost voor de communicatie voor beide acties is incidenteel budget nodig. Hiervoor wordt rekening gehouden met €5000 per jaar voor 2022 en 2023. Dit naast het gebruik van de bestaande budgetten. Voor alle uitvoeringsprogramma's wordt gezamenlijk extra communicatie budget aangevraagd voor 2022 en 2023.

Bijlage 1 Structurele taken Werk & Zekerheid

Het cluster Werk & Zekerheid gaat over het ondersteunen van inwoners bij het vinden van werk, over inkomen en geld, en over nieuwkomers (statushouders):

- **Re-integrati**e: o.a.
    - Begeleiding naar werk
    - Loonkostensubsidie,
    - jobcoaching,
    - Beschut werk,
    - De Bolder,
    - (om)scholing,
    - Regionaal platform arbeidsmarkt,
    - Werkgeversservicepunt
- **Inkomen:**
    - (gedeeltelijke) bijstand,
    - BBZ (incl. TOZO),
    - IOAW/ IOAZ
- **Minima en schulden:**
    - Bijzondere bijstand,
    - maatschappelijke participatie,
    - Kindpakket,
    - Collectieve Zorgverzekering,
    - Schuldhulpverlening
    - Vroegsignalering schulden
- **Nieuwkomers:**
    - Inburgering,
    - Maatschappelijke begeleiding,
    - Participatie
    - Re-integratie

Relevante wetgeving

- Participatiewet
- Wet gemeentelijke schuldhulpverlenging
- Wet SUWI
- Wet Inburgering
- Wet sociale werkvoorziening (WSW)